

Студент 4 курсу

факультету економіки і права ХНЕУ

ВИДИ ЛІЗИНГУ ТА ДИНАМІКА ЙОГО РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ

Анотація. Подано характеристику основних видів лізингу, застосовуваних на сучасному етапі. Наведено алгоритм, який дозволяє виявити види лізингу. Розглянуто динаміку розвитку лізингу в Україні за видами, основними споживачами, питомою вагою в обсязі інвестицій, термінами дії договорів.

Аннотация. Дана характеристика основных видов лизинга, применяемых на современном этапе. Приведен алгоритм, позволяющий определить виды лизинга. Рассмотрена динамика развития лизинга в Украине по видам, основным потребителям, удельному весу в объеме инвестиций, срокам действия договоров.

Annotation. The characteristics of the main types of leasing, used at the present stage, is given. The algorithm, which allows to classify the types of leasing, is offered. The dynamics of the development of leasing in Ukraine is identified by kinds, the main consumers, the share in the volume of investment, the period of validity of contracts.

Ключові слова: оперативний лізинг, фінансовий лізинг, договір лізингу, споживачі лізингу.

У сучасній економічній практиці значного поширення набули лізингові операції, розвиток яких є досить актуальним для української економіки, оскільки лізинг є ефективним

способом фінансування для підприємства, яке не володіє необхідними засобами для капіталовкладень в оснащення виробництва. За економічним змістом важливим є розподіл лізингу на фінансовий та оперативний. Фінансовий лізинг визначається як вид лізингу, при якому лізингодавець зобов'язується придбати у власність вказане лізингоодержувачем майно у певного продавця і передати лізингоодержувачу це майно в якості предмета лізингу за певну плату, на певний термін, на певних умовах у тимчасове володіння й користування [1].

Метою даної статті є обґрунтування лізингу як одного з інструментів залучення фінансових ресурсів для розвитку діяльності підприємства і підвищення його конкурентоспроможності.

При фінансовому лізингу, з додатковим залученням коштів, важливе значення мають як процедура придбання лізингового майна, так і гарантії, застави, система страхування. При цьому процедура придбання лізингового майна може мати три варіанти: перший – коли лізингодавець самостійно вибирає майно та його виробника (продавця), лише оплачуючи цю угоду, і передає за договором право користування ним лізингоодержувачу; другий – лізингодавець вибирає виробника і при цьому несе відповідальність перед лізингоодержувачем за умови поставки майна; при третьому варіанті лізингодавець уповноважує лізингоодержувача бути агентом за операціями з виробником (продавцем) [2].

Оперативний лізинг передбачає передачу майна багаторазового використання на час, який коротше нормативного терміну служби. Вдаючись до цього виду лізингу, лізингоотримувач прагне уникнути ризиків, пов'язаних із володінням майном (його моральне старіння, поломки, зниження рентабельності, збільшенням прямих і непрямих невиробничих витрат та ін.) [3].

Тому підприємці обирають оперативний лізинг, якщо:

- 1) передбачуваний дохід від використання обладнання не окупає його первісної повної ціни;
- 2) обладнання необхідне на великий термін;

3) обладнання вимагає спеціального технічного обслуговування;

4) об'єктом угоди виступає нове обладнання [3].

Оперативний лізинг не є інструментом фінансування придбання майна лізингоодержувачем, а отже, і реальних інвестицій, оскільки строк лізингу значно коротше нормативного терміну служби майна [2].

Поділ лізингу на фінансовий та оперативний передбачає, що кваліфікувати лізинг як фінансовий або оперативний слід залежно від змісту операції, а не від форми контракту. Як видно з рисунку, відповідь "так" на кожне з поставлених питань свідчить про те, що це критерій, який характеризує операцію фінансового лізингу. Критерій "ні" припускає, що це критерій оперативного лізингу [1].

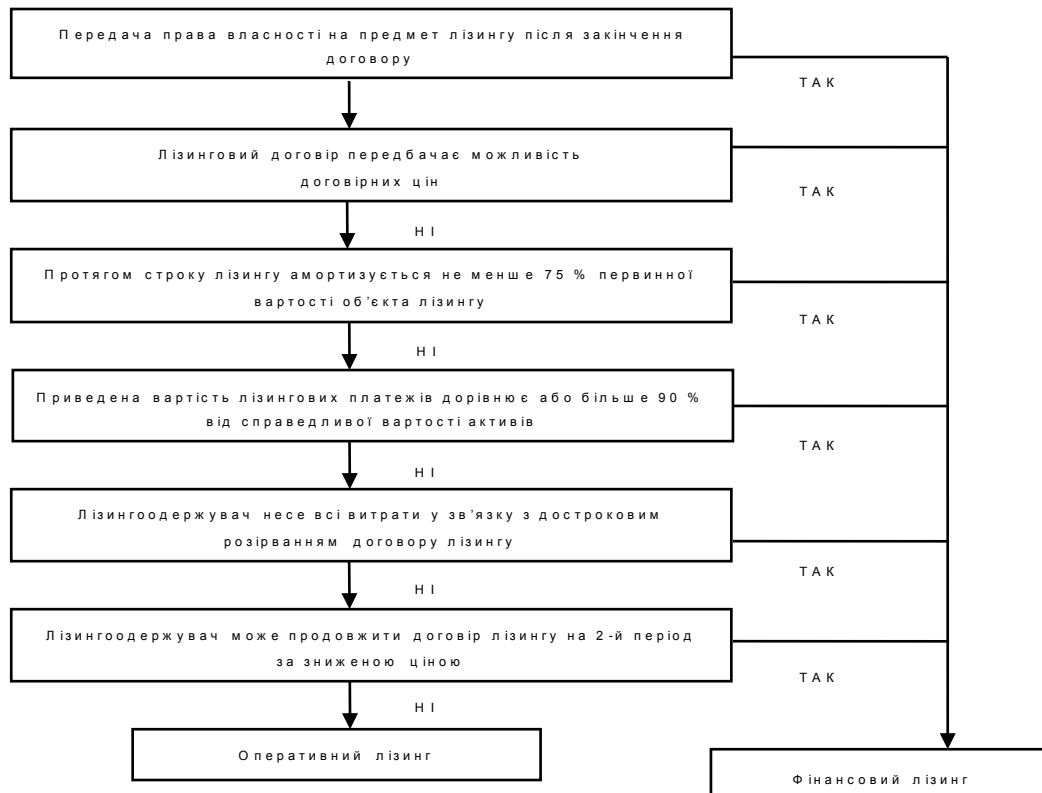

Рис. Алгоритм вибору виду лізингу [4]

В умовах, коли підприємства, з одного боку, стикаються з нагальною необхідністю оновлення виробничого апарату та продукції, що випускається, а з іншого – практично повністю позбавлені інвестиційних ресурсів для здійснення цих

перетворень, одним з ефективних способів активізації їх інвестиційної діяльності стає лізинг.

За 2011 рік зростання українського ринку фінансового лізингу склало 10 %, а обсяг укладених договорів порівняно з 2010 роком збільшився в 2,5 рази і склав 11,33 млн грн [5].

Серед договорів фінансового лізингу у 2011 році, як і раніше, переважали угоди у сфері транспорту (58,15 %), сільського господарства (14,60 %) будівництва (7,24 %) і послуг (5,47 %). Відповідно, найбільшим попитом серед предметів лізингу користувався транспорт (52,40 %), а також сільськогосподарська техніка (14,54 %), питома вага якої у вартісному розподілі договорів за видом обладнання зросла на 2,5 %, і комп'ютерна техніка (5,87 %) [5].

У 2013 році багато компаній планують упровадження різноманітних нових продуктів, у тому числі й для фізичних осіб. Зокрема, це програма з операційного лізингу для роздрібного клієнта – нова для українського споживача послуга, коли клієнт за одним лізинговим договором зможе щороку замінювати авто на нове. Деякі компанії розповіли про наміри збільшувати питому вагому сільськогосподарської техніки в своїх портфелях. Серед сприятливих умов слід назвати набуття чинності Податкового кодексу, який зробив лізинг більш привабливим для всіх учасників ринку [6].

Для швидкого розвитку лізингового бізнесу слід розробити та здійснити систему організаційно-економічних заходів щодо стимулювання та державної підтримки лізингу в Україні. Лише в цьому випадку можливе швидке зростання цього виду бізнесу, за допомогою якого досягається подвійна мета: розширюється ринок збуту продукції, реанімується діяльність виробників засобів виробництва, а господарюючі суб'єкти ринку, у тому числі нові підприємницькі структури, отримують можливість розвивати свою виробничу базу. Лізинг один із інструментів, що забезпечують серйозну активізацію інвестицій у сферу виробництва, що приводить до зростання ефективності діяльності підприємств та підвищення їх конкурентоспроможності.

Наук. керівн. Кожанова Є. П.

Л і т е р а т у р а: 1. Ковалев В. В. Лизинг: финансовые, учетно-аналитические и правовые аспекты : учебно-практическое пособие / В. В. Ковалев. – М. : Проспект, 2011. – С. 46–48. 2. Кисурин Л. Лизинг / Л. Кисурин // Экономика и жизнь. – 2007. – № 2. – С. 23–25. 3. Что такое лизинг [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://ru.wikipedia.org/wiki/Лизинг>. 4. Виды лизинга [Электронный ресурс]. – Режим доступа : http://www.rla.com.ua/files/oper_fin_diff_ru.pdf. 5. Зуева Т. Лізинг в Україні / Т. Зуева // Інформаційно-аналітичний журнал. – 2012 – № 1. – С. 32–37. 6. Ринок лізингу [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrleasing.info/news/Rinok-lizingu>.